

โทษภัย

จากคำส่อเสียด

ดูก่อนนายสารถี

นรชนเหล่าใด ไม่เชื่อถ้อยคำของคนส่อเสียด

ผู้มุ่งทำลายความสนิทสนม

นรชนเหล่านั้น ย่อมได้ประสบความสุข

เหมือนคนไปสวรรค์ฉะนั้น

โทษภัยจากคำส่อเสียด

๑๕๓

ความเมตตาปรารถนาดีต่อสรรพสัตว์ทั้งหลาย เป็นทาง
มาแห่งสันติภาพอันไพบูรณ์ หากมีการอยู่ร่วมกันแบบถ้อยที
ถ้อยอาศัย มีน้ำใจไมตรี จะทำให้สังคมนั้นเป็นสังคมในอุดมคติ
ที่มีแต่ความสุขสงบ ไม่มีการแก่งแย่งรบราฆ่าฟันอย่างที่เราเห็น
กันเป็นประจำ ความบริสุทธิ์ที่เกิดขึ้นจากดวงใจของผู้ที่เต็มเปี่ยม
ด้วยกระแสแห่งเมตตาธรรม จะช่วยเชื่อมประสานรอยร้าว
ที่เกิดขึ้นจากความไม่เข้าใจ ให้กลับมาสมัคสมานสามัคคี
จากความลัษณกลับคืนสู่ความสงบนิ่ง จากเร่าร้อนเป็นเยือกเย็น
กระแสแห่งความปรารถนาดีมีน้ำใจนี้จะรุกรเจียบไปในบรรยากาศ
มวลมนุษยชาติจะปรองดองกัน หากกระแสแห่งความบริสุทธิ์
บังเกิดขึ้นมากเพียงใด ก็จะช่วยให้โลกเข้าสู่ยุคทองของสันติภาพ
ได้รวดเร็วขึ้น

การจะทำให้กระแสแห่งความบริสุทธิ์และความ
ปรารถนาดีแผ่ขยายออกไปทั่วโลกนั้น จะต้องออกมาจากใจ
ที่ผ่องใส บริสุทธิ์ และหยุดนิ่ง ความปรารถนาดีที่เต็มเปี่ยมจึง
จะพร่างพรูขึ้นมา แล้วแผ่ขยายออกไปไม่มีที่สิ้นสุด ยุคทองของ
สันติภาพจะบังเกิดขึ้นโดยเร็วพลัน

มีพระบาลีใน สันนิเภทชาดก ความว่า

“เต ชนา สุขเมธนฺติ

นรา สคฺคคตาริว

เย วาจํ สนฺนิเภทสฺส

นาวโพนฺธนิ สารถิ

โทษภัยจากคำส่อเสียด

๑๕๔

**ดูก่อนนายสารถิ นรชนเหล่าใด ไม่เชื่อถือถ้อยคำ
ของคนส่อเสียด ผู้มุ่งทำลายความสนิทสนม นรชนเหล่านั้น
ย่อมได้ประสบความสุข เหมือนคนไปสวรรค์นั้น”**

การอยู่ร่วมกันในสังคม จำเป็นต้องมีความจริงใจ มีความ
ไว้วางใจเชื่อมั่นซึ่งกันและกัน ความสงบสุขถึงจะบังเกิดขึ้น
ไม่ว่าจะเป็นสังคมเล็กๆ หรือสังคมหมู่ใหญ่ก็เช่นเดียวกัน
เมื่อเข้ามาอยู่ร่วมกันแล้ว หากมีเหตุการณ์ที่ไม่สงบเรียบร้อย
หรือเกิดกระแสของความสงสัยคลางแคลงเกิดขึ้น ก็ควรจะ
เป็นคนที่หนักแน่น ไม่หุเบา ให้เชื่อเหตุเชื่อผล ใช้สติปัญญา
พิจารณาใคร่ครวญให้ถี่เสียก่อน จึงปักใจเชื่อ เราต้องหัด
มองคนให้เป็น แยกแยะให้ออกด้วยว่า บุคคลที่เรากำลังคบหา
สมาคมด้วยนั้นเป็นคนประเภทใด เป็นศัตรูในคราวมิตร ที่คิดจะ
เข้ามาทำลายความสงบร่มเย็นของหมู่คณะหรือเปล่า

บุคคลที่เป็นอันตรายต่อหมู่คณะนั้น เป็นอันตรายต่อทุกๆ
สังคม ก็คือ คนส่อเสียด ชอบความแตกร้าง ยุแหยงตะแคงร้าย
บุคคลประเภทนี้ไม่เป็นที่รักของมนุษย์และเทวดาทั้งหลาย
เพราะผู้ที่มีอุปนิสัยอย่างนี้มีแต่นำความหายนะมาสู่สังคมนั้นๆ
หากรู้ว่าใครเป็นผู้มีอริยาศัยมักพูดส่อเสียด ชอบความแตกร้าง
ของคนอื่น ก็ให้รีบออกห่างเสีย หรือถ้าจำเป็นต้องอยู่ใกล้
ไม่สามารถออกห่างได้ ก็ให้คบไว้เหมือนนั่งไฟในหน้าหนาว

โทษภัยจากคำส่อเสียด

๑๕๕

คือหากเข้าใกล้เกินไปก็นำแต่ความร้อนมาให้ ถ้าหากออกห่างเกินไป ก็อาจหนาวเย็น เป็นผลเสียทั้งสองด้าน

หากเราสามารถดำรงตนอยู่อย่างนี้ โดยไม่หลงเชื่อ ถ้อยคำของคนที่มีก่ส่อเสียด ชีวิตย่อมมีแต่ความสุขทั้งร่างกาย และจิตใจ เหมือนเรื่องที่เคยเกิดขึ้นในสมัยพุทธกาล สมัยนั้น พระลัมมालัมพุทเจ้าประทับอยู่ที่พระเชตวันมหาวิหาร ทรงสดับว่า ภิกษุฉัพพัคคีย์พูดจาใส่ร้ายป้ายสีให้ภิกษุสงฆ์เกิดความบาดหมางกัน จึงตรัสเรียกมาถามว่า “จริงหรือเปล่าภิกษุทั้งหลาย ที่พวกเธอพูดจาส่อเสียด ป้ายร้ายให้หมู่สงฆ์เกิดความแตกแยก ทะเลาะวิวาท ขาดความสามัคคีกัน”

เมื่อพวกภิกษุฉัพพัคคีย์ยอมรับ พระองค์จึงติเตียนว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ขึ้นชื่อว่าวาจาส่อเสียด เป็นของที่คมกล้า ประดุจประหารด้วยอาวุธ หากถูกยุบงบ่อยๆ ความเหนียวแน่น ประองตอง ที่เคยมั่นคงก็จะแตกสลายไปได้ เพราะวาจาส่อเสียด สามารถทำให้มิตรภาพที่ผูกพันกันมายาวนานต้องแตกสลายได้ เหมือนแก้วน้ำที่แตกแล้วไม่มีวันต่อให้ติดได้เหมือนเดิม หากพวกเธอพูดจาส่อเสียดอย่างนี้บ่อยเข้า ความบาดหมางใจที่ยังไม่เกิดขึ้น ก็เกิดขึ้นมา ส่วนความบาดหมางที่มีอยู่แล้ว ก็จะเจริญมากขึ้น” แล้วพระพุทธองค์ทรงยกอุทาหรณ์สอนใจให้ฟังว่า

โทษภัยจากคำส่อเสียด

๑๕๖

*ในสมัยหนึ่งพระโพธิสัตว์เจ้าของเราบังเกิดเป็นพระราชา เมืองพาราณสี พระองค์ทรงครองแผ่นดินโดยธรรม และทรงมี พระปัญญาญาณ สามารถเดาเหตุการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นใน อนาคตได้อย่างถูกต้อง ในสมัยนั้น มีนายโคบาลท่านหนึ่ง ซึ่งรับ เลี้ยงโคในราชตระกูล เหตุการณ์ต่างๆ สงบเรียบร้อยด้วยดี เสมอมา บังเอิญว่ามีอยู่วันหนึ่ง หลังจากนำโคออกไปเลี้ยงใน ป่าลึก ขณะกำลังเตรียมต้อนโคกลับจากป่า เพื่อกลับบ้านนั้น นายโคบาลลืมนิโคตัวเมียไว้ตัวหนึ่ง และมันกำลังตั้งท้องพอดี จึงถูกทิ้งไว้ในป่าตามลำพัง

และก็เป็นเหตุการณ์บังเอิญอีกเช่นกัน ด้วยความผูกพัน กันมาในอดีตชาติ ระหว่างที่แม่โคใช้ชีวิตอยู่ในป่านั้น ได้ไปพบ กับแม่ราชสีห์ ราชสีห์เป็นสัตว์ที่กินเนื้อ แต่เมื่อเจอกับแม่โคที่มี ครรภ์แก่ตัวนั้นเข้า ก็เกิดความชอบพอและสนิทสนมกันประดุจ ว่าได้เกิดร่วมกรรมมารดาเดียวกัน แม่โคกับแม่ราชสีห์ทั้งสอง จึงได้เป็นมิตรกันอย่างเหนียวแน่น ชนิดที่ว่าไม่เคยมีสัตว์ที่ไหน ที่แม้ว่าจะต่างเผ่าพันธุ์ แต่ก็ผูกพันกันมากอย่างนี้มาก่อน

ต่อมาแม่โคก็ตกหลุม โศ ส่วนแม่ราชสีห์ก็ตกหลุมราชสีห์ ลูกของสัตว์ทั้งสองฝ่ายต่างรักกันเป็นอย่างยิ่ง หยอกล้อ

โทษภัยจากคำส่อเสียด

๑๕๖

เล่นหัวกัน มิมิตรไมตรีอย่างเหนียวแน่น เหมือนอย่างมารดาของตน จนกระทั่งวันหนึ่ง พรานป่าคนหนึ่งเข้าไปหาของป่า วันนั้นไปพบครอบครัวสัตว์ทั้งสอง ในระหว่างที่กำลังสวดส่ายส่ายตาหาของที่ตนเองต้องการ สายตาก็เลื้อยไปเห็นลูกโคและราชสีห์กำลังหยอกล้อเล่นกันอย่างสนุกสนาน รวากับว่าเป็นสัตว์ตระกูลเดียวกัน

นายพรานเห็นแล้วรู้สึกบังเกิดความประหลาดใจยิ่งนัก เพราะตั้งแต่ใช้ชีวิตเป็นพรานป่า ท่องเที่ยวไปทั่วทุกหนทุกแห่ง ยังไม่เคยเห็นอะไรที่น่าแปลกใจขนาดนี้มาก่อน หลังจากหาของป่าได้ตามจำนวนที่ต้องการแล้ว ก็นำของที่ตนเองหามาได้ไปถวายแก่พระราชา พระราชาทรงรับบรรณาการของนายพรานแล้ว รับสั่งถามว่า “สหายเอ๋ย ท่านใช้ชีวิตในป่ามายาวนาน เคยเห็นความอัศจรรย์ในป่าบ้างไหม”

นายพรานป่าซึ่งไปพบกับเหตุการณ์ที่สดๆ ร้อนๆ เมื่อบ่ายวันนี้เอง จึงกราบทูลว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้สมมติเทพ ในวันนี้ขณะที่ข้าพระองค์มองหาของป่าอยู่นั้น ได้แลเห็นราชสีห์กับโคอาศัยอยู่ร่วมกัน ไปไหนมาไหนด้วยกัน นับเป็นเรื่องน่าอัศจรรย์มาก ที่สัตว์กินเนื้ออยู่ร่วมกันกับสัตว์ที่เป็นอาหาร” พระราชาเมื่อสดับเรื่องราวของนายพรานแล้ว จึงรับสั่งว่า “เมื่อไรที่ท่านเห็นสัตว์ตัวที่สามเข้ามาอยู่ร่วมด้วยละก็ ให้แจ้งให้เราทราบด้วย”

โทษภัยจากคำส่อเสียด

๑๕๘

พรานป่าก็รับคำ และแวะเวียนไปดูความเป็นอยู่ของสัตว์ทั้งสองตัวอย่างสม่ำเสมอ จนกระทั่งวันหนึ่ง นายพรานได้ไปเห็นสุนัขจิ้งจอกเข้ามาอยู่ร่วมกับสัตว์ทั้งสอง คอยบริการอำนวยความสะดวกในทุกๆ อย่าง เมื่อพรานป่าพบเห็นอย่างนั้น จึงรีบเดินทางมากราบทูลพระราชทำให้ทรงทราบ

ฝ่ายเจ้าสุนัขจิ้งจอกคิดว่า เราเองก็เคยกินเนื้อสัตว์ทุกประเภทมามาก แต่ยังไม่เคยลิ้มลองเนื้อโคและราชสีห์เลยอย่างกระนั้นเลย เราควรจะให้ทั้งสองแตกกันและให้ฆ่ากันเอง เราจะได้อาหารมือโอชะต่อไป แล้วก็เริ่มยุยงสัตว์ทั้งสองฝ่ายให้แตกกัน สัตว์ทั้งสองจากที่เคยเป็นเพื่อนรักกันมาตั้งแต่เกิด เมื่อต้องมาหลงคารมคำส่อเสียดของสุนัขจิ้งจอก ก็เกิดการทะเลาะกัน จนกระทั่งลงมือต่อสู้และถึงความตายทั้งสองฝ่าย

ฝ่ายนายพราน เมื่อกราบทูลให้พระราชารับทราบว่ามีสุนัขจิ้งจอกเข้ามาอยู่ด้วย พระองค์ทรงรับสั่งว่า “สุนัขจิ้งจอกจะยุยงสัตว์ทั้งสองนั้นให้ทะเลาะกันจนถึงตายแน่” เราต้องรีบไปให้ทันเวลาที่สัตว์ทั้งสองจะตาย แล้วพระองค์ก็ให้พรานป่ารับนำทางเสด็จเข้าป่าลึก เมื่อเสด็จไปถึงปรากฏว่า สัตว์ทั้งสองตายแล้ว เหลือแต่สุนัขจิ้งจอกที่กัดกินเนื้อราชสีห์และเนื้อโคด้วยความสบายอกสบายใจอยู่ที่ตรงนั้น

โทษภัยจากคำส่อเสียด

๑๕๕

พระราชาทรงยินทอดพระเนตรอยู่บนราชรถ ทรงเข้าใจเหตุการณ์ได้ตลอด จึงรำพึงว่า “พวกสุนัขจิ้งจอกพากันกัดกินโคผู้และราชสีห์ เพราะคำส่อเสียดใด คำส่อเสียดนั้น ย่อมตัดมิตรภาพ คำส่อเสียดเป็นดุจปลายดาบอันคมกริบ ดูก่อนนายสารทิต่านจงดูการนอนตายของสัตว์ทั้งสองนี้เถิด ผู้ใดเชื่อถ้อยคำของคนส่อเสียด ผู้มุงทำลายมิตรภาพ ผู้นั้นจะต้องนอนตายอย่างนี้”

เราจะเห็นว่า คำส่อเสียดนั้นเหมือนคัสตราที่ฆ่ามิตรภาพ คนส่อเสียดเป็นอันตรายต่อทุกๆ สังคม เป็นบุคคลอันตรายที่ไม่ควรคบหาสมาคมเลย แม้ถือกำเนิดในสังคมของสัตว์เดียรัจฉาน สังคมนั้นก็ยังไม่ปลอดภัย จากที่เคยอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ก็จะประสบทุกข์เพราะคำส่อเสียด เพราะฉะนั้น ให้ทุกท่านจงระมัดระวังกันให้ดี ควรเป็นผู้ที่มีใจหนักแน่น มั่นคง ไม่หลงเชื่อถ้อยคำของผู้มีวาจาส่อเสียด ประทศร้ายมิตร โดยเฉพาะตัวของเราเอง ต้องฝึกฝนอบรมตนเองอยู่เสมอ ไม่ให้เป็นคนส่อเสียด อย่าใช้วาจาที่ทำให้แตกร้าง แต่เราจะพูดเพื่อประสานรอยร้าว เหมือนน้ำฝนหลังรดขุโลมดินที่แตกกระแหงให้กลายเป็นผืนดินที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชพันธุ์ธัญญาหารทั้งหลาย จะพูดจากับใคร ก็สามารถโน้มน้าวใจของผู้ฟัง ให้ทำความดี อยากประพฤติปฏิบัติธรรมและวาจาใดที่พูดให้ผู้คนเข้าถึงธรรมได้ วาจานั้นจัดเป็นสุดยอดของวาจา